

DANIELI

Yá pò kú láε bee guu

Danieli lá yá dàale Yuda èwaaso gb̃ɔn síiɔ yáwaε. Aa ku gbé pò kí Nebukanεza ní naaa à tàr̃nɔ a bùsuu guuε. Ké aa gò gb̃adeɔ ũ we, aa gĩ wà Lua náai víε. Lεε 1 e 6 lé Danieli ní a gb̃εɔ ziblea yá'o. Yá beeɔ guu ɔ Danieli zua nòkusiɔ t̃duu yá kuu.

Lεε 7 e 12 de wépfungu pò Danieli è g̃n síiɔ yá ũε. Wépfungupi ea guu Dii òlɔ Danieliε buip̃aleɔ gb̃able Yudaɔwa e kpala láasai pò b̃ò Lua kíi àò gé b̃oi gupuau.

Lápi yáɔ de lán Zia yá láwaε. Lápi lé tékpa luanaaikεnaɔgu aa ãiake wàɔ Lua náai ví e an w̃ni léwa, baa ní taasi píio ní ñadama píio. Zea gb̃aa yáɔ mé kú lápiɔ guu píi.

Danieli g̃sa Babeli kía ñwa ũ

¹ Yudaɔ kí Yoakiũ* kpalablea w̃è àaɔde guu, Babeli kí Nebukanεza mò koez̃ò Yelusaleũzi.

² Ɔ Dii kí Yoakiũ nàè aà ɔzi ní Lua kpé p̃eɔ, ɔ à tàò Babiloni bùsuu, a kàle a táakpe làasiu.†

³ Ɔ kíapi ò a be ziia Asepenazaε aà mó ní Isaili èwaasona pò aa de kía ge gb̃ade bui ũɔ,

⁴ g̃ɔ kefena s̃asai pò an ɔnɔ kà aa yápii dada aao wez̃é ṽlɔ, gbé pò an d̃ɔa ñ káfi àa, mé an g̃ɔi kà aa z̃ike kibεɔ. Ziiapi mé a Babiloni yá dadané ní a kyóo.

* **1:1** 2Kia 24.1 † **1:2** 2Kia 20.17-18, Isa 39.6-7

⁵ Kía ðile wà ble pò i ble lá gu lé dɔ liné ní v̄ē pò i mio, wi yādadané e w̄ē aās̄, bee gb̄ea aai zík̄εε.

⁶ Yuda buieɔ kú ní guu, Danieli ní Ananiao ní Misaelio ní Azaliao.

⁷ Ziiapi ní tó lilené. A tɔkpà Danieliε Belasaa, Anania s̄s̄ Sadaki, Misaeli s̄s̄ Mesaki, Azalia s̄s̄ Abedinegoo.

⁸ Danieli zèd a s̄u k̄é á kía ble ble‡ ge á aà v̄ē mi à gb̄áeo, ̄s̄ à zé gb̄ea ziiawa à blepi to we.

⁹ Lua tò ziiapi gb̄ēk̄ek̄è Danieliε, à aà w̄ēnagwà,

¹⁰ ̄s̄ a òè: Má a dii ma kía vía ví, asa aàpi mé á pòblea ní á imiao ðile. Tó à su è n oosisia de ní sáadeeɔla s̄s̄ be? Nȳs̄ tó yápi wi ma musu kía aεε.

¹¹ Ziiapi gwana ðile aà laaidɔ Danieli ní Ananiao ní Misaelio ní Azaliaowa, ̄s̄ Danieli òè:

¹² Ȳs̄ wápiɔ n zòblenaɔwa gɔɔ kwi ñ gwa. Niliɔ dò sau kpáwá ní íwat̄eo,

¹³ ní wá l̄εεũ ní èwaaso pò aale ble doũ ble ní kíaɔɔ, ní k̄ew̄εε lá ní èwa.

¹⁴ A w̄éné yá beei, ̄s̄ à ní tó we e gɔɔ kwi.

¹⁵ Ké gɔɔ kwipi pà, à ní gwá a è aa aafia, aa mekpà de èwaaso k̄ini pò lé ble doũ ble ní kíaɔla.

¹⁶ ̄J̄ an gwanapi i kía ble ní aà v̄ēeo kpámá lo, sema dò sau.

¹⁷ Lua èwaaso gb̄ēɔn síīspiɔ gbà d̄sa ní wez̄eo. Aa kyó ní ̄n̄ɔo d̄s̄ píi. Danieli s̄s̄ a w̄épungu'ea ní nanapoloao d̄s̄.

¹⁸ Ké w̄ē aās̄ pò kí Nebukan̄eza ðile wà yādada èwaasopiɔne lé kà, ̄s̄ ziiapi ḡèr̄n̄ɔ aà k̄íi.

¹⁹ Ké kía faaibòr̄n̄ɔ, ̄s̄ a è Danieli ní Ananiao ní Misaelio ní Azaliao sáa ví ní guuo, ̄s̄ aa ḡò aà íwao ũ.

‡ 1:8 B̄sa 34.15

²⁰ Kía yālalamá ðnɔ́ ní d̄sao píi musu, ð a è aa dè màsokenaɔ́ ní wɛzɛna pó kú a bùsu guuɔla píi læe kwi.

²¹ Danieli ku we e Kilusi kpalablea wè s̄éia guu.

2

Nɛbukanɛza nana'oa dúnia kpalaɔ́ yá musu

¹ Nɛbukanɛza kpalablea wè plaade guu, à nana'ò'o. Nanapi yá aà kù gbãa, i f̄s̄ i'ò lɔo.

² ɔ́ à m̄è wà màsokenaɔ́ ní àsi'onaa ní ɛsɛdeɔ́ ní saanyád̄snaɔ́ sísi* aa nanapi poloɛ. Ké aa mò aà aɛ,

³ a òné: Ma nana'ò, nanapi ma kù gbãa. Má ye nanapi àsi d̄s̄.

⁴ ɔ́ aa òè ní Sili yáa aa m̄è: Adeɔ́ n d̄s̄ ní aafiao, Zái! Nanapi yá'o wápiɔ́ n zòblenaɔ́nɛ, wí a b̄ɔɔlekɛnɛ.

⁵ Kía òné: Yá pó ma zɛò mà kéén kɛ: Tó i nanapi ní a b̄ɔɔleɔ omɛɛo, wa á z̄s̄ɛz̄s̄ɛɛ, wi á uaɔ ke tufua ũ.

⁶ Tó a nanapi ní a b̄ɔɔleɔ síumɛɛ s̄s̄, má á kpela maamaaɛ, á gbaɔ e á asea ũ. A nanapi omɛɛ sa ní a b̄ɔɔleɔ.

⁷ Aa èa òè lɔ aa m̄è: Kí, nanapi o wápiɔ́ n zòblenaɔ́nɛ, wí a b̄ɔɔlekɛnɛ.

⁸ ɔ́ kía òné: Má d̄s̄ s̄áas̄á ké ále yá gagae, ké á yá pó ma zɛò mà kéé d̄s̄ yáí.

⁹ Tó i nanapi omɛɛo, yá m̄èndopi mé ḡs̄é. A lekpaai à ɛetomɛɛ ní yákpaaanlaoɛ e yá ào lile. A nanapi yá'omɛɛ, míɔ d̄s̄ ké á f̄s̄ à a b̄ɔɔlekɛ.

¹⁰ ɔ́ aa òè: Kí, gb̄ɛe ku dúnia guu a f̄s̄ yá pó níle gbɛaɛ bee b̄ɔɔlekɛo. Kíae ku à yá bee taa gbɛa

* 2:2 Daa 41.8

màsokenaᵋ n àsi'onᵋ ní saanyāḍḍᵋnaᵋwao, baa kía sà gbāngboᵋ.

¹¹ Kí, yá pᵋ níe gbᵋapi zí'ū. Gbᵋe a fᵋ onᵋo, sé Lua, mé aà be ku gudoū ní wá gbēnazinaᵋo.

¹² Yá bee tò kía pᵋ pà, aà za fè maamaa, à mè wà Babeli ḍᵋᵋnaᵋo dᵋᵋe píi.

¹³ Ké wà ḍᵋᵋnaᵋo dᵋᵋea yápi kpàwakè, ḍ wàle Danieli ní a gbᵋᵋ wᵋele wà ní dᵋᵋe.

¹⁴ Ké kía dᵋaiᵋ gbᵋzᵋᵋ Alioki gè Babeli ḍᵋᵋnaᵋo dᵋᵋei, ḍ Danieli yázede òè ní làasoo maao,

¹⁵ ḍ Danieli aà là à mè: Bóyāi kía yápāḥipi dílei? ᵋ Alioki yápi dāu a sū Danieliᵋ.

¹⁶ ᵋ Danieli gè wabikè kíawa aà sᵋ ní gᵋᵋᵋ yᵋᵋ, í gbasa nanapi bᵋᵋleᵋᵋ.

¹⁷ ᵋ à tà be, à yápi sèle sū a gbᵋᵋne Anania ní Misaelio ní Azaliao.

¹⁸ A òné aa wabikᵋ Lua Musudewa aà wēnadḍᵋné nanapi asii yá musu, ké wasu ní dᵋᵋe ní Babeli ḍᵋᵋde kíniᵋo yái.

¹⁹ Gwāasina Danieli wépungu'è, Lua Musude nanapi asii òè, ḍ Danieli aà sáaukpà à mè:

²⁰ Wàᵋ Lua sáaukpa gᵋᵋpii, ḍme ḍᵋᵋ ní gbāao ví.

²¹ I gᵋᵋ ní zaao lile, í kíaᵋ kpa kpalau, í ní bᵋu, í ḍᵋᵋ da ḍᵋᵋnaᵋne, í dḍa kpa wᵋzᵋnaᵋwa.

²² I asiiyāᵋ ní yá pᵋ uleᵋᵋ ᵋᵋné, a gusia yáᵋ dᵋ, asa ḍme í gupu.

²³ Ma n sáaukè ma deziᵋ Lua, ma n tᵋbᵋ,

asa n òno ní gbãao kãfimeε.
 N yá pò wá gbèama dàu ní siumeε,
 n nana pò kía ò òlòwεε.

Danieli kía nana bɔ̀lekεa

²⁴ Ǿ Danieli gè Alioki pò kía aà d̄ile aà Babeli ònoṅaṅo dede k̄ii, a òè: Nsu Babeli ònoṅaṅo dedeo. Gemanṅo kía k̄ii, mí aà nana bɔ̀lekεè.

²⁵ Wegṅṅo Alioki Danieli sè gèaàṅo kía k̄ii, a òè: Ma gbé pò a f̄ṅ n nana bɔ̀lekεne è Yuda z̄izṅṅo guu.

²⁶ Kía Danieli pò w̄i m̄eè lo Belasaa là à mè: Nyṅ f̄ṅ nana pò má ò bɔ̀lekεmεε, ní a yáasi polomεεa?

²⁷ Danieli wèwà à mè: Ǿnoṅae ge àsi'onaε ge m̄asokεnaε ge saanyãd̄ṅnaε a f̄ṅ asiiyã pò ní gbèapi onεo.

²⁸ Ama Lua ku musu, òmε ì asiiyã'òné. Kí Nebukanεza, Lua yá pò a m̄o zia òlṅεε. Nana pò ní ò n liiwa ní wépungu pò ní èon ke:

²⁹ Kí, gṅṅo pò ní wúlea n liiwa, n làasoo tà yá pò a m̄owa, ò Lua pò ì asiiyã olṅé tò n yá pò a m̄o d̄ṅ.

³⁰ Mapi s̄ṅ, i ke ma òno mé de d̄ãola ò Lua asiiyãpi òmεεo. A òmεε ké ò e ò a bɔ̀le m̄ae, níṅ làasoo pò kú n nòse guu d̄ṅ.

³¹ Kí, n gugwà ò n p̄oe è n ae lán gbēnazinawa. A z̄ṅṅ, àle teke mé ì to vía gbé kú.

³² P̄opi miá vua t̄et̄εεε, aà kua ní aà ḡàs̄iṅá ánusue, aà gbεε ní aà geleṅá m̄ogot̄εε,

³³ aà gbáṅá m̄osiε, mé aà gbálaṅá m̄osi ní ḡioε.

³⁴ Gṅṅo pò níle gwa, gbεsie gb̄o, i ke gbēε mé k̄awào, ò à mò p̄opi gbála pò de m̄osi ní ḡio ũo ulò à ní wiwi.

³⁵ Zibeezi mɔsi n ɔio n mɔgotɛo n ʼanusuo n vuao wiwi ɔɔ, ɔ a ɔɔ lán ɛse misina pɔ kú pɔwengbɛzɛuwa. A ɔɛ n ʼanao, wi a ia e bo, ɔ gbesi pɔ gbɛnazina taapi ulɔ ɔɔ gbɛsisi zɔo ũ, a dúnia pà píi.

³⁶ Nanapin we. Kí, wá a bolekene sa.

³⁷ Kí, míme n kía ɔ kía ũ. Lua Musude n kpa kpalau n ikoo n gbāo n gawio.

³⁸ A gbɛnazinao n sɛanɔboo n bāo nàne n ɔziɛ. Gu pɔ aa kuu pii nýɔo de n kía ũɛ. Mmɛ n de mi pɔ de vua ũpi ũ.

³⁹ Kpala pāle a bo n kpe, a ka n pɔwao. Bee gbɛa a aaɔde a bo, i li dúniaa píi. Bee mé mɔgotɛ ũ.

⁴⁰ Kpala síiɔde a mɔ, aɔ gbāa lán mɔsiwa, asa mɔsi i pɔpii wíwi a a tiboe. Lá mɔsi i pɔ wíwi, màa a kpala káauo bāde a n ke déɔdɛo.

⁴¹ Lá n gbálo n gbáne ɛ, a gueo de ɔi oobobo ũ, a gueo de mɔsi ũ, màa kpalapi aɔ kpaalea, āma mɔsi gbāa aɔ ku a guue, asa n ɛ mɔsi yāalea n ɔi kúsaaoe.

⁴² Lá gbáne gueo de mɔsi ũ, a gueo de ɔi ũ, màa kpalapi kɔni aɔ gbāa ví mé a kɔni aɔ kasokaso.

⁴³ Lá n mɔsi ɛ yāalea n ɔi kúsaa, màa gbɛnazin buio ku we yāalea, āma aa kɔsio, lá n ɛ mɔsi lí kɔsi n ɔioowa.

⁴⁴ Kíapio ɔo Lua Musude a kpala láasai kpá. A midɛo mé a ɔi buipāleo pɔ ũ bauo. A kpala káaupio ke déɔdɛoɛ, i n bāde, aapi io ku ɔopii.

⁴⁵ Beewa n ɛ gbesie† gbòo gbɛsisiwa, i ke gbɛe mé kàwàò, ɔ a ɔɛ mɔsi n mɔgotɛo n ɔio n ʼanusuo n vuao

† 2:45 Sou 118.22, Isa 28.16, Lom 9.33

wiwi. Kí, Lua Zṣode yá pṣ a mṣ zia òbneε. Nanapiá síanaε, mé a bṣole náai ví.

⁴⁶ Ǿ kí Nebukanεza wúle a gbεεu Danieli aε à misíileè, ṣ à mè wà aà gba pṣ, wà tulaletikaè téa.

⁴⁷ A ò Danieliε: A Luaá diiṣ Luaε, kíaṣ Diie síana. Ǿme ï asiyyā bṣné gupuau, asa n fṣ n bṣwεε ní asiipio.

⁴⁸ Ǿ kía Danieli gbà gbāa, à aà gbà pṣṣo dasi, à aà kpà kpalau aàṣ wéteε Babeli bùsui, à aà ðile Babeli ṣṣṣṣṣṣ pṣi gbēzṣṣo ũ.

⁴⁹ Danieli gbεa kíawa, ṣ à Sadaki ní Mesakio ní Abedinegooo ðile Babeli bùsu gbāadeṣo ũ. Danieli sṣ a ku kibε.

3

Gbṣṣn ðaṣṣo zua mua téu

¹ Kí Nebukanεza táa pṣ ní vuao lán gbēnazínawa. A lesí gāsisuu bàaṣ, a yàasa gāsisuu soolo. Ǿ a pèle Dula guzulεu Babeli bùsuu.

² Ǿ à lékpāsākè a bùsu gbēzṣṣṣṣne aa kṣkāaake, kíaṣ, ledamadeṣ, zīgṣ dṣaanaṣ, gbāadeṣ, ṣ'ulεnaṣ, yákpalekenṣ, yāgṣgṣnaṣ ní a bùsu kpalablenṣ pṣi, aa mṣ pṣ pṣ a pṣ a pṣepi sakēi.

³ Ǿ bùsu gbēzṣṣṣṣo pṣi kṣ kāaa táapi sakēa yá musu, aa sía a aε.

⁴ Ǿ kpàwakεna ò bílaε gbáugbāu à mè: Bùsu pṣi gbṣṣo ní bui pṣio, à yá pṣ wa ðileé ma.

⁵ Tó a kuu'ṣ mà ní kuleo ní goeo ní kúuo ní mṣṣṣṣṣṣo ní kṣṣo pṣṣo pṣi, à kúle misiile táa pṣ kí Nebukanεza pṣ ní vuao a pṣepie.

⁶ Gbṣṣ pṣ gṣ kúlei à misiileè, wa ade zu mua té pṣsí guu gṣṣε.*

* **3:6** Zia 13.15

⁷ Ayāmeto tó gbé pópó ó mà, bùsu píi gbéó ge bui pín nò, aá kúle aa misiile vua táapie.

⁸ Goo bee ò saanyādnāeò m̀ Yuda buieò k̀malekè,

⁹ aa ò kí Nebukanēzae: Adeò n d̄ó n̄ aafiao Z̄aai!

¹⁰ Kí, n yādile n m̀, tó gbé pópó ó mà, aa kúle misiile táa p̄ó n̄ p̄i n̄ vuaoe.

¹¹ N m̀ gbé p̄ó i kule misiileò, wa ade zu mua té p̄así guue.

¹² Tòò, Yuda buieò ku, n n̄ díle Babeli bùsu gbāadeò ũ. An tón Sadaki, Mesaki n̄ Abedinegooo. Kí, gbépio lí n yāmao, aali z̄oble n diioneo, mé aali kúle a vua p̄ó p̄ó n̄ p̀leeo.

¹³ O Nebukanēza p̄o p̄a maamaa, à m̀ wà m̀e n̄ Sadakio n Mesakio n̄ Abedinegooo. O wà m̀ gbépio kpàwà.

¹⁴ Nebukanēza n̄ lá à m̀: Sadaki, Mesaki n̄ Abedinegooo, ále gí z̄oblei ma diione s̄iana yà? Ale gí kúlei vua p̄ó p̄ó má p̀leeo yà?

¹⁵ Tó á sou mà à kúle misiile p̄ó p̄ó má p̄ipie goo p̄ó a pópó mà, a maae, āma tó i kúleò, wa á zu mua té p̄así guu g̀òe. Táa kpele mé a f̄ó à á bo ma ozi?

¹⁶ Aa wèwà aa m̀: Wá yápi z̄asimao.

¹⁷ Kí, tó wà wá zú mua téu, wá Lua p̄ó wi z̄obleè a f̄ó wá bou, i wá bo n̄ ozi.

¹⁸ Baa tó i ke s̄o, òȳó d̄ó ké wá z̄oble n diioneo. Wá kúle vua p̄ó p̄ó n̄ p̀leeo.

¹⁹ O Nebukanēza p̄o p̄a maamaa, à a oa f̄enkpańzi. A m̀ wà mua té káfi de lá wí kea lee soplá.

20 Ǿ a ò a zīgō gōsa gbāaeɔne aa Sadaki ní Mesakio ní Abedinegooo yeye aa ní zu mua té pāsipi guu.

21 Ǿ gōsapio ní yeye ní ní pɔkasa pó aa daaɔ, ulaɔ ní sooloɔ ní tuluɔ píi, ǿ aa ní sé ní zú mua té pāsipi guu.

22 Lá kía yādīle pāsipāsī, mé muapi wà maamaa, ǿ té pusu gōsa pó aa ní zúpio lè à ní dede.

23 Gbēɔn àaōpio sō aa gè kwè mua té gbāapi guu yeyea.

24 Ǿ kí Nebukanεza gbāle à fèle zè, gili gèaàgu. A a iwao là à mè: Gbēɔn àaō ǿ wà ní zú téu yeyeaò lò? Aa wèwà aa mè: Maaε kí!

25 Ǿ à mè: A gwae! Gbēɔn síiō má è. Aa poloa, aale bebe tépi guu, aaiɫamao. An gbēɔn síiōde bò lán Lua Néwa.

26 Ǿ à sò mua bɔlei à mè: Sadaki, Mesaki ní Abedinegooo, Lua Musude zòblenaɔ, à bɔle. Ǿ aa bòle téu.

27 Bùsu gbēzōɔɔ ní ledamadeɔ ní zīgō dɔaanaɔ ní gbāadeɔ ní kíaɔ kàaanzi, aa è tépi i fō pɔe wòmáɔ, an mikā i tékūo, an ulaɔ i òkpao. Baa té gī kumá seo.

28 Ǿ Nebukanεza mè: Wà Sadaki ní Mesakio ní Abedinegooo Lua sáaukpa! A a Malaika zī à a zòblena pó aa a náai víɔ suabà. Asa aa gī yá pó má dīle keie, aa sí wà ga, ké wasu kúle misiile dii pāleɔneo yáí, sema ní Lua.

29 Yá pó má dīlen ke: Tó gbēe Sadaki ní Mesakio n Abedinegooo Lua tɔbēesi, bùsu pii gbé ge bui kpelen nò, wa aà zōezōe, wi aà ua ke tufua ũ. Asa dii pāle a fō gbé suaba màao.

30 Ǿ kía Sadaki ní Mesakio ní Abedinegooo gbà gbāa Babeli bùsuu.

Nebukanεza nana'oa li yá musu

³¹ Kí Nebukanεza mé lé yáε bee o gbépiiε, bùsu gbépii ge bui pò kú dúnia guu píin nò, à mè: Aò kú n̄ aafiao maamaa!

³² A kàmagu ké mà dabudabuò n̄ yābɔnsaε pò Lua Musude kèmmεε oé.

³³ Aà dabudabuò z̄ò fá! Aà yābɔnsaεò pásí. Aà kpala láaa vío, aà kiblea aò ku gɔɔpiiε.

4

¹ Ma Nebukanεza ké má kú ma be kíkili yákelesai,

² ɔ ma nana'ò, a tò vía ma kũ. Kua ma liiwa yá pò má è n̄ làasoo pò má kèò tò s̄ kèmagu.

³ Má ðíle wà mɔmεε n̄ Babeli ðnɔnaò píi aa nanapi bɔɔlekεmεε.

⁴ Ké àsi'onao n̄ dabudabukεnaò n̄ saanyãðnɔnaò n̄ màsokεnaò mò, ma nanapi yá'òné, aai f̄s̄ aa a bɔɔlekèmmεεo.

⁵ Gbezã ɔ Danieli pò wà ma táa tó kpàè, w̄i mεè Belasaa, mò ma kíi, ɔ ma nanapi òè. A Lua pò a kua adoa Nisina ví.

⁶ Ma mè: Belasaa, ðnɔnaò gbēz̄ò, má ð̄s̄ ké n̄ Lua pò a kua adoa Nisina ví, asiiyã líò z̄í'ũ n̄eo. Yá pò má è nana guun ke. N a bɔɔlekεmεε.

⁷ Yá pò má è ma làasoo guu gɔɔ pò má wúlea ma liiwan ke: Mále gugwa ɔ ma lí è zε tɔɔle guoguo, a lesí kè zài.

⁸ Lípi z̄òkũ à gbãakũ e a misona gè z̄s̄ luawa. W̄i lípi e za dúnia lé léu píi.

⁹ A lác kefeũ, mé a ne'i kè zài, a poblea mò gbépiiwa. Sèa nòbɔɔ ue è a gbáu, mé bāɔ ì mó pépe a gɔnaɔwa.* Pó wēnide pii ì ble ewà.

¹⁰ Málé yápi e ma làasoo guu gɔɔ pó má wúlea ma liiwa, ɔ ma malaika è à bò luabe.

¹¹ A lezù gbáugbáu à mè: A lípi zɔ à né, í a gɔnaɔ boeboe. A a lác wolo, í a beɔ fáaa. A to nòbɔɔ bàale kēwà, à to bāɔ bɔle a láu.

¹² Ama à lípi miɔna ní a zínaɔ to tɔɔleu, í mɔsi gala kpaè ní mɔgotē pɔo sēu we. Fíi a kpawà, iɔ ku sēu we ní nòbɔɔ.

¹³ Àà mi a liaa, àà làasoo i gɔ lán nòbɔɔ pɔwa e wè soplá.

¹⁴ Malaikaɔ mé yá pó Lua dílepi ò, àà gbépiɔ mé yá pó Lua zèò kpàwakè, ké gbé pó kúɔ e dɔ Musude mé iko ví gbēnazína kpalaɔwa. I gbé kpá kpalau lá a yeiwa, baa gbé kpeena se.

¹⁵ Ma kí Nebukanɛza, nana pó má òn we. Belasaa, n à bɔɔlekemee sa, asa ma kpala ɔnɔnae i fɔ a bɔɔlekemeeo. Nyɔ fɔ, asa ní Lua pó a kua adoa Nisina víe.†

Danieli Nebukanɛza nana bɔɔlekɛa

¹⁶ Ǿ yápi dí Danieli pó wí mèè ɔ Belasaawa. Làasoo pó àle ke tò sɔ kèaàgu. Ǿ kía mè: Belasaa, rísu to nanapi yá ní a bɔɔleo n víakúo. Ǿ Belasaa òè: Ma dii, Lua to nanapi àɔ de n zangudeɔ yá ũ. Lua to a bɔɔle àɔ de n ibeeɔ yá ũ.

¹⁷ Lí pó ní è, a zɔɔ mé a gbàa, a misona zè luawa, wí e za dúnia lé léu.

* **4:9** Mat 13.32 † **4:15** Daa 41.38

18 A láo kefeũ, a ne'i kè zài, a pòblea mò gbépiiwa. Sèa nòbòò ku a gbáu, mé bāò ì mó pépe a gònaowa.

19 Kí, míme ní lípi ũ. N iko zòò mé ní gbāa ví. N zòòke gbà zò luawa, n kpala ọ̀tà e dúnia léwa.

20 Kí, n malaikae è à bọ̀ luabe à mè: A lípi zò, i lípi ke kélékele, áma à a miòna ní a zínáò to tọ̀leu. A mọ̀si gala kpaè ní mọ̀gotè pọ̀o sèu we, fi i kpawà, iò kú ní sèanòbòò e wè sopla.

21 Kí, a bọ̀olen ke. Yá pọ̀ Musude dīle ma dii kía yá musun ke:

22 Wa n ya wà n bọ̀ gbēnazínaò guue, níò kú ní sèanòbòò, níò sè ble lán zuwa, fi i n gbě. Nyòò ku màa wè sopla e n ge n dō ké Musude mé iko ví gbēnazína kpalaowa, mé ì gbé kpá kpalau lá a yeiwa.

23 Lá à mè wà limiòna ní a zínáò tó, bee mè tó n Lua dō ikode ũ, a ea n kpa kpalau.

24 Ayāmeto kí, ma ledamae bee ma. Kē n duunawa, níò yáke a zéwa. N n yāvāikea tó, níò gbēkeke taasideòne, n namablea i gọ̀ ga yọ̀.

25 Yápiò kí Nebukaneza lè píi.

26 Mọ̀ kuẹpla gbèa àle bebe a be kpé zòò musu Babeli.

27 Ọ̀ à mè: Babeli zòò pọ̀ má kàle ma kiblekíi ùn keo lò? Má kàle ní ma iko gbāao ma kíake gawi yáíe.

28 E yápi àò gé bọ̀i kía léu, lóòe bọ̀ luabe à mè: Kí Nebukaneza, yá pọ̀ wa ò n musun ke: Wà n bọ̀ kpalaue.

29 Wa n ya wà n bọ̀ gbēnazínaò guue, níò kú ní sèanòbòò, níò sè ble lán zuwa. Nyòò ku màa wè

sopla e ñ γε ñ dō ké Musude mé iko vī gbēnazina kpalawá, mé ì gbé kpa kpalau lá á yeiwa.

³⁰ Wegō yá pó wa ò Nebukanεza musu kè. Wà aà yà wa bō gbēnazinao guu, à sē blè lán zuwa, mé fii aà gbè. Aà mikā gè gbà lán kúu káwa, aà oko gbà lán bā okowa.

³¹ Ké wè soplapi pà, ma Nebukanεza ma wesè ma musu gwá, ñ ma su ma laaiwa. O ma Musude sáaukpà, ma Gōpiide tobò, ma beεε dōè. Asa aà kíake láaa vīo mé aà kpala ì ku gōpiie.

³² Gbé pó kú dúnia guuo píi deè pœ ũo.† I ke lá á yeiwa ní gbāade pó kú musu ní gbēnazina pó kú tole. Gbēe lí fō kpàè, gbēe lí fō òè: Bó níle ke weio.

³³ Gō pó ma su ma laaiwa, ñ ma εa su ma kíakegawiu ní beεεo ní zōkeo. Ma ìwao ní ma bùsu gbāadeo ma gbεa, aa ma kpa kpalau, ñ ma iko dè a káaua.

³⁴ Ma Nebukanεza mále musu Kía sáaukpasa, mále aà kpela, mále aà tobò, asa aà yákeo maa píie, ìo yáke a zéwa. A fō gbé pó ì azia se lesi busa.

5

Yá pó wa kè gíwa

¹ Kí Balazaa a bùsu gbāadeo sìsi dikpe blewa gbēon òaa soo, ñ àle vēemińo.

² Ké aà pō kè ípiwa na, à mè wà mó ní vua imibōo ní ánsusu imibōo pó a dezi Nebukanεza sèle Lua kpéu Yelusaleũ, à imiò, aàpi ní a bùsu gbāadeo ní a nao ní a no pó ì mése dilenéo.

³ O wà mò ní imibōpi, aale imiò.

† 4:32 Isa 40.17

4 Aale vēemi, aale t́́a ṕ́o wà ní ké ní vuao ní ánusuo n m̀ogotēo ní m̀osio ní lío ní gb̄eo sáaukpa.

5 Weḡō gb̄ēnazina ɔ̀b̀ò filia íi, àl̄e lákē kib̄e gí ṕ́o wà b̀òk̀èwàwa. Kía ɔ̀pi è, àl̄e lákē,

6 ̄o aà làasoo tò s̄ k̀èà̀gu. Aà oa ̀̀okpà, aà wop̄eek̄iò b̀usa, ̄o aà gb̄ázina l̀à.

7 A wii gb̄āa l̀è à m̀è wà m̀ó ní àsi'onao ní saanyád̄onaò ní m̀asok̄enaò. Ɔ a ò Babeli ̀̀onap̄iòne à m̀è: Gb̄é ṕ́o ẁès̄e bee kyok̀è à a b̀òlek̀em̄e, má gomusu t̄ea ní vua ỳabaaò daè, i ḡo ma b̀usu gb̄āadeò àāde ù.

8 Ké kía ̀̀onap̄iò g̀è m̀pii, ̄o an gb̄ēe i f̄o ẁès̄api kyok̀è à a b̀òlek̀è k̄īe.

9 S̄o èa k̀è k̄i Balazaagu maamaa, aà oa èa ̀̀okpà, mé aà b̀usu gb̄ēz̄ō g̀ò b̄ili guu.

10 Ké kía na kía ní b̀usu gb̄ēz̄ō z̄oa mà, à g̀èrízi bl̄ebl̄ek̄p̄eu à m̀è: Adeò n d̄o ní aafiao Z̄áai! Nsu to n làasoo n p̀o yao, r̄isu n̄ n oa ̀̀okpao.

11 Gb̄ēe ku n b̀usu la, a Lua ṕ́o a kua adoa Nisina ví. N dezi Nebukan̄eza ḡo wa è a laai ví ní w̄ez̄eò ní ̀̀no lán Luawa. N dezi aà d̄il̄e w̄ez̄ēnaò ní àsi'onao ní saanyád̄onaò ní m̀asok̄enaò gb̄ēz̄ō ù.

12 Aà ̀̀no ní aà d̄̄ao p̄ási, ì ỳapii māe. I nanaò b̀òleke, ì ỳa z̄i'ũ ỳasi polo ní ỳa'iaò. Aà t̄on Danieli. Kía t̀okpàè b̀o Belasaa. N aà sísi s̄o, i ỳapi b̀òlek̄ene.

13 Ké wà m̀ò ní Danielio k̄iapi k̄i, ̄o a òè: M̄m̄e ní z̄ìz̄o ṕ́o w̄i m̄e Danieli, ma dezi b̀òd̄o Yuda b̀usu ùa?

14 Má mà wà m̀è ní Lua Nisina ví, ní laai ví ní w̄ez̄eò ní ̀̀no gb̄āao.

15 Wà m̀m̄e tia ní ̀̀no ní àsi'onao aa ẁès̄e bee kyok̀e, aai a b̀òlek̄em̄e, áma aai f̄o.

16 Má mà ni f̄s̄ n̄ yá̄o b̄ōleke, ni f̄s̄ n̄ yā'lāo polo. Tó n̄ f̄s̄ n̄ w̄èsāe bee kyokè ní a b̄ōlekèm̄eε, má gomusu t̄ēa ní vua yābaao danε, ní ḡs̄ ma bùsu gbāadeo àās̄de ũ.

17 Ǿ Danieli òè: Nȳs̄ n̄ gbāo k̄ūa, ní asea ke gb̄ēpāleε. N̄ beeo má w̄èsāpi kyokenε k̄í, mí a b̄ōlekenε.

18 K̄í, Lua Musude mé kíake ní z̄ōk̄eo ní gawio ní b̄eεeo kp̄a n̄ dezi Nebukanεzawa.

19 Lá à aà s̄è les̄í màa, gb̄épii aà v̄ia v̄í, aā̄ misiilèè, bui pii ge yā'oa bui piin nò. Gb̄é p̄o a ye dε, ì aà dεε. Gb̄é p̄o a ye b̄o, ì aà b̄oε. Gb̄é p̄o a ye gba gbāa, ì aà gba gbāa. Gb̄é p̄o a ye k̄ésā, ì aà k̄ésāε.

20 Ama ké à azia s̄è les̄í mé aà swá ȳiaa mé à zazakù, Ǿ Lua aà b̄ò kpalau, à aà gawi k̄o'è.

21 Wà aà ya b̄ò gb̄ēnazināo guu, aà làasoo ḡs̄ lán n̄òb̄ōwa. A kú ní saeo, à s̄ē blè lán zuwa. Fii aà gb̄è, Ǿ a d̄s̄ sa ké Lua Musude mé iko v̄í gb̄ēnazina kpalauwa, mé ì gb̄é p̄o a yei kpa kpalau.

22 Mpi s̄o Balazaa, aà t̄ōūnan n̄ ũ. Baa ké ní yāpio d̄s̄ pii, ni nzia busao.

23 N̄ le'è Dii Musudewa. N̄ tò wà m̄ò ní aà kpé imib̄ō, Ǿ mpi ní n̄ bùsu gb̄ēz̄ōo ní n̄ nao ní n̄ n̄o p̄o ní m̄ésedilenéoo a v̄ēem̄iò, Ǿ n̄ t̄áa p̄o wa kè ní vuaoo ní ánusuo ní m̄ogot̄eo ní m̄osio ní lío ní gb̄eo sáaukp̄a, p̄o p̄o aali gu'eo, aali yāmao, mé aa d̄sa v̄iō. N̄ w̄ēni ní n̄ ziao ku Lua ōz̄ie, Ǿ ni aà kpelao.

24 A yáí a tò ōpi m̄ò w̄èsāpi k̄è.

25 Yá p̄o ōpi k̄èn ke: Mene, mene, tekeli, p̄eesi.*

* 5:25 Bee m̄è nao, nao, gbia legwà, kpaale.

26 Yápio bōolen ke: Menε mè Lua n kpalablegōo nàò, à a lεzè.

27 Tekeli mè wà n gbia lεgwà kiloowa, wa è ni kilo sεo.

28 Pεεsi mè wà n kpala kpaale Mεδεο ní Pεεσιονε.

29 Balazaa yā'ò, ò wà gomusu tēa ní vua yābaao dà Danieliε,† wà kpàwakè wà mè, àà bùsu gbāadeo àaōden àà ũ.

30 Gwāasin doupi guu ò wà Babiloni kí Balazaa dè.

6

Danieli zua nòmusuò tòou

1 Mεδε bui pò wí oè Daliusi mé zōle àà gbεu a wè bàāō ní plaode guu.

2 A kà Daliusigu à bùsu gbāadeo dile gbēon basoolo, ò à ní díledile a bùsuu píi.

3 A ledamadeo díle gbēon àaō an dōaanao ũ. Danieliá gbēon àaōpio doε. Bùsu gbāadeo ì ní yāō séle siu ledamadepionε, ké aasu ásooke kíεo yái.

4 Danieli òno gbāa de ledamade kīnio ní bùsu gbāadeola píi, ò kía zèò à àà dile a bùsu gbēzōo ũ.

5 O ledamade kīnio ní bùsu gbāadeo lé zεwεεle wà yāe ewà kpala pò a blèpi yá musu, āma a tàae vío, aai yāe ewào, asa a náai ví a yākea guu píie. Ili pākpa yāeio, ìli zā yāewao.

6 O aa mè: Wá yāe e Danieliwa bauo, mé i ke àà Lua sísia yá musu bàasio.

7 O ledamade kīnio ní gbāadeo kō nàaa aa gè kía lè aa mè: Kí Daliusi, adeo n dō ní aafiao!

† 5:29 Daa 41.42

8 Wá bùsu d̄baanao ní k̄iāo ní z̄iḡõ d̄baanao ní gb̄ãadeo ní ledamadeo n ní ìwāo píi, wa lekpaai wá è a maa n̄ yáe bee dilee, ní tó wà z̄ikewā. E ḡoo baakwi léu gb̄é p̄o sù wabikè diiewa ge gb̄ēnazinan nò, mé i ke n̄m̄e à wabikèmao, wa ade se zu n̄ōmusūo tòou.

9 Kí, yápi dile sa, ní n tó da láe beeu, ké gb̄ēe su lileo yái. Īo de Medeo ní P̄eesio ikoyã p̄o wa f̄o a b̄ãdeo ũ.

10 Ǿ kí Daliusi yápi dile à a tó d̄alau.

11 Ké Danieli mà wà yápi dile, à tà be. Aà k̄pea p̄o kú k̄pé musu fenentio b̄oaa ní Yelusaleũo w̄ew̄ea. Ǿ à kùle wabikè Luawa à aà s̄aukpà, lá ìo ke lá gu lé d̄o ḡēn àaõ'aaõwa.

12 Ǿ gb̄épio mò s̄iaazi, aa è àle wabike Luawa, àle kulekèè.

13 Ǿ aa gè k̄ia lè yá p̄o a d̄ilepi musu aa m̄e: N yādile n m̄e e ḡoo baakwi gb̄é p̄o wabikè diiewa ge gb̄ēnazinan nò, mé i ke n b̄asio, wa ade se zu n̄ōmusūo tòoue. K̄ia m̄e: Yápi sea v̄io, à ḡõ Medeo ní P̄eesio ikoyã p̄o wa f̄o wà a b̄ãdeo ũe.

14 Ǿ aa òè: Yuda bùsu z̄īzo Danieli lí n yádao ge yá p̄o ní d̄ilepi. Īo wabike Luawa lá gu lé d̄o ḡēn àaõ'aaõe.

15 Ké k̄ia yápi mà, à k̄èè ìi maamaa. A z̄èò à Danieli suaba, ò àle aà b̄oa zé w̄eele e ìatē gè ḡèò k̄p̄eu.

16 Ǿ gb̄épio k̄õ n̄aaa aa mò k̄ia lè aa m̄e: Kí, ní Medeo ní P̄eesio ikoyã d̄õ, wà m̄e yá p̄o k̄ia dile ní yá p̄o à giio lileo v̄io.

17 Ǿ k̄ia m̄e wà mó ní Danielio wà aà zu n̄ōmusūo tòou. K̄ia ò Danieli: N Lua p̄o n̄io kùlèe ḡoo pii n b̄o!

18 Ké wà aà zù tòopiu, wà gbe se tà tòopile, ò k̄ia

seelakèwà ní a tãanao ní a bùsu gbãadeo tãanao, ké gběe su yãe lile Danieli musuo yáí.

19 Ǿ kía tà be, à gĩ poblei gwãasina bee, mé i a nɔɔe gbɛao. I f̃s̃ i'òo.

20 Ké gu dò, guwe lé ké, ɔ kíapi f̃ɛɛ gè nòomusuo tòopi k̃íi kpakpa.

21 Ké à s̃ò tòopii, à lezù Danielizi ní pɔsiao à mè: Danieli, Danieli, Lua b̃éé zòblena! N Lua pɔ nio kúɛè gɔɔ píi f̃s̃ n bɔ nòomusuo lézia?

22 Danieli wèwà à mè: Lua n d̃s̃ ní aafiao Záai!

23 Ma Lua a Malaika z̃í, à mò nòomusuo lé k̃úaa, aai ma k̃é'iao, asa ma k̃éè yãesaide ũɛ. Kí, mi tàaee k̃enɛ ziio.

24 Kía pɔ k̃èna maamaa, ɔ à mè wà Danieli bɔ tòopiu. Ké wà aà b̃ò, wi aà gue e à k̃é'iao, ké a Lua náai ṽí yáí.

25 Ǿ kía mè wà mó ní gb̃é pɔ yãdò Danieliwao, ɔ wà ní zuzu tòopiu s̃ò ní ní néo ní ní nao. E aao gé z̃íɛ lei, nòomusuo ní gb̃á aa ní k̃úk̃ú, aa ní wáo w̃íwi píi.

26 Kí Daliusi lak̃é gb̃é pɔ kú a bùsu guuɔne píi, bui píin nò, à mè: Aɔ kú ní aafiao maamaa!

27 Ma yáe bee d̃íɛ ma bùsu gb̃épiieɛ. Aao Danieli Lua ṽía ṽí, aai misiileè. Asa Lua b̃éé pɔ kú gɔɔpiin aà ũ. Aà kpalaá kpala láasaie, mé aɔ kible gɔɔpiieɛ.

28 I gb̃é suaba, i ní bɔ. I dabudabuo ní yãbɔnsaɛo k̃e musu ní z̃íɛo. Ǿme Danieli b̃ò nòomusuo léz̃í.

29 Danieli gb̃aa'e Daliusi kiblegɔɔ ní P̃ɛɛsi bui Kilusi kiblegɔɔo.

7

Danieli wépfungu'ea wài mèn stiš yá musu

1 Babeli kí Balazaa kpalablea wè séia guu ñ Danieli wépingu'è, à yāe è a làasoo guu ɔɔ pɔ á wúlea a liiwa, ñ à wépingupi yá kè láu, à a yá mideɔ ò.

2 Danieli mèn: Mále gugwa wépingu'ea guu gwāasina, ñ ma luabe íana è mèn síiɔ, aale fele ísia zɔɔa.

3 ɔ wài zɔɔ mèn síiɔ bòle ísiau, an bui dodoa kɔe.*

4 A séia bò nɔɔmusuwa, a kúu gāsiaɔ ví. Ké mále gwa, wà aà gāsia wòlowà, ñ wà aà se zè gbá pla lán gbēnazinawa, ñ wà gbēnazina sɔ dɔè.

5 ɔ ma wài plaade è, à bò maiwa, a gēngesekea, gbàtēewa mèn àaɔ kpaa aà lézi. ɔ wa òè aà fele nɔɔ so maamaa.

6 Bee gbea ma gugwà, ñ ma wài pāle è, à bò gbeaanawa.† A gāsia ví a kpesea mèn síiɔ, mé a mi síiɔ. Wà aà kpà kpalau.

7 Bee gbea ké mále gugwa wépingupi guu gwāasina màa, ma wài síiɔde è, i to vía gbé kú e sɔ kē adegú. Aà gbāa sáa vío. Aà swaaá mɔsie mé a zɔɔ, i pɔ sóò à wíwi, i ɔzɔ a kɔni pɔ gòwa. A adoa ní wài pɔ dɔaaèɔe. A kóba kwi.‡

8 Ké mále làasooke aà kóbapiɔ yáwa, ma kóba pāle è nénannɔ, àle bɔ ní guu, ñ kóba káau mèn àaɔ wòlo, aa gubòè. Má è kóba nénapi wé ví lán gbēnazinawa. A lé ví b, iɔ wala yá'o.§

9 Ké mále gwa màa, má è wà kiblekilaɔ kàle,* ñ Mae Zie mò zòle. Aà pɔkasaaɔ de púntaitai, mé aà mikā de lán sã zu'oa káwa.† Aà kiblekila le té bɔ mé

* 7:3 Zia 13.1, 17.8 † 7:6 Zia 13.2 ‡ 7:7 Zia 12.3, 13.1 § 7:8 Zia 13.5-6 * 7:9 Zia 20.4 † 7:9 Zia 1.14

a wuluuo lé pipi lán tévuawa.

¹⁰ Té swa bò aà zíε, àε bàale aà ae. Gb̄ε̄on òaas̄ōsōo
λεε òaa sōōo lé aà ìwa ble, mé gb̄é̄ p̄ō sí aà aēō kà milīs̄
bas̄ōo.‡ Yákpalekenao z̄ò̄le, ̄ō wà lác wèw̄ε. §

¹¹ Ma gí lé gwa walayā p̄ō kóbapi lé o yái, ̄ō ma gí
lé gwa e wà gè wàipi dè, wà aà γε t̄ò̄l̄z̄è wa se zù téu.

¹² Wà wài p̄alēō b̄ò kpalau, àma wi ní wēni b̄ōo e
ḡōowa.

¹³ Ké málε gugwa gwá wépungupi guu màa, ma
p̄ō è lán gb̄ēnazinawa, àε mó luabepuanau.* Ké à
kà, ̄ō wà aà kpán'aekè wà gèò Mae Zipi kíi.

¹⁴ A aà kpà kpalau, à iko kpàwà ní gawio, ̄ō gb̄é̄pii
kùlèè, bùsu pii gb̄é̄ ge bui piin nò. Aà iko ao ku
ḡōopiiε, a láaa vío, mé aà kpala a midε bauo.†

Wépungupi b̄ōole

¹⁵ Ma Danieli ma p̄ō yà. Yá p̄ō málε e ma làasoo
guu tò s̄ò kèmagu.

¹⁶ Ma s̄ò gb̄é̄ p̄ō ze wēō doi, ma yápio síana gb̄èawà
pii. † à yá'òm̄εε à yápio b̄ōolekè̄m̄εε.

¹⁷ Wài z̄ò̄ mèn síīpioá kpala mèn síīs̄ p̄ō aa b̄ō
dúnia guuoε.

¹⁸ Ama Musude gb̄é̄ō mé aa kpala si aa ble, aaīō
ví ḡōopii, ao láaa vío.‡

¹⁹ Bee gb̄ea má ye síana d̄ò wài síīs̄de yá musu. A
adoa ní wài k̄inīōε, ì to vía gb̄é̄ kú deñla. Aà swaaá
m̄osīε, aà ōk̄ōá m̄ogot̄εε, ì p̄ō só à wíwi, mé ì ̄ōz̄ò a
k̄ini p̄ō ḡòwa.

‡ 7:10 Zia 5.11 § 7:10 Zia 20.12 * 7:13 Mat 24.30, 26.64, Zia
1.7, 13, 14.14 † 7:14 Flp 2.9-11, Zia 11.15 ‡ 7:18 Zia 22.5

20 Má ye kóba mèn kwi pò kú aà miwaᵋ yáasi dᵋ
 ɓó n kóba pò bᵋ ð kóba mèn àaᵋ wòlo aa gubᵋèo.
 Kóbapi wé vᵋ n léo, ì wala yā'o mé aà zea gbāa de
 a kinioɓa.

21 Ké mále gwa, kóbapi lé zika n Lua gbéᵋ, àle n
 fu.ᵋ

22 Ǿ Mae Zipi mò yānakpà Musude gbépiᵋwa, asa
 kpala gᵋa Lua gbéᵋ pò ũ gᵋᵋ mé kà.*

23 Wa òmεε wà mè: Wàì mèn síiᵋdepiá kpala
 síiᵋde pò a bᵋ dúnia guue. A adoa n kpala kinioε,
 a da dúniaa píi, i ᵋzᵋwà, i wíwi.

24 Kóba mèn kwipiᵋá kpalapi kía gbéᵋn kwi† pò aa
 kibleᵋε. Kía pò dodoa n a káauᵋ a fele n gbεa, i kía
 gbéᵋn àaᵋpiᵋ bᵋ kpalau.

25 A Musude tᵋbᵋesi,‡ a gbāamᵋ aà gbéᵋnε, a wεεle
 à gᵋᵋᵋ n yá pò Lua ðileᵋ lile. Wà Lua gbéᵋ nàè aà ɔzi
 wé àaᵋ n kinio.ᵋ

26 Ama yákpalekenᵋᵋ zᵋle aa aà bᵋ kpalau, aai
 kpalapi mide míomio e gᵋᵋpii.

27 Wa dúnia kpalaᵋ píi kíake n ikoo n zᵋᵋkeᵋ kpa
 Musude gbéᵋwa.* Aà kpalapiá kpala láasaie,† mé
 kpalablenᵋᵋ kúleè aa misiileè mᵋpii.

28 Yápi lén we. Ma Danieli, ma làasooᵋ tò sᵋ
 kèmagu maamaae, ma oa ᵋᵋkpà, ᵋ má yápi kūa ma
 nᵋseu.

8

Sāsakao sòlekεa n Blesanao

ᵋ 7:21 Zia 13.7 * 7:22 Zia 20.4 † 7:24 Zia 17.12 ‡ 7:25 Zia
 13.5-6 ᵋ 7:25 Zia 12.14, 13.7 * 7:27 Zia 20.4 † 7:27 Zia 22.5

¹ Balazaa kpalablea wè àaãde guu ma Danieli ma wépungu'è a pò má è káau bàasi.

² Mále gugwa ma wépungu'eapi guu, ò má è má kú kibe Susa wéleu Elaũ bùsuu. Má kú swa pò wí me Ulai sae.

³ Ma wesè ma gugwà, ò ma sāsakao è zea swapi le. A kóba pla. Aa gbàa, āma ado gbàa de adoa, a pò pò gbàapi bò gbèzãe.

⁴ Ma sāsakaopi gwà, àle sós dada be'ae oi ní gugbāntoo oio ní gεomidokii oio, àle kóbamale. Nòbòe a f̄s ze à aà dāo, mé gbēe a f̄s ní bò aà ɔziò. Iò azia pœã kee, ò à azia dī.

⁵ Mále làasooke yápiwa, ò ma blesana è, à bò be'ae oi à mà dúniaa pii, aà gbá i ká tɔɔlewao. Kóba z̄ɔɔ dɔ aà wé taau.

⁶ A gè sāsakao pò zea swalepi kíi, ò à kúu'ò à sùwà n pòkúma pāsio.

⁷ Má è, ké à sùwà ní pɔf̄eo màa, à aà gbègbē à aà kóba mèn plapiò è'e, ò sāsakaopi i f̄s kaakaanakèo. Blesana aà se nè à ɔzòwà, gbēe i f̄s aà bò aà ɔziò.

⁸ ɔ blesana azia dī, āma ké à pèle maamaa, aà kóba z̄ɔɔpi è, ò kóba pāleɔ bò kpa mèn síiɔ a ḡe u, an lé dɔdɔ dúnia gola síiɔwa.

⁹ Kóbapio do ḡɔnakè nénannɔ, ò à z̄ɔɔkù maamaa. A gè gεomidokii oi ní gukpe oio ní bùsu kefena oio.

¹⁰ A z̄ɔɔkù e à gè pè luabe zīgɔɔwa, ò à ní saanaeɔ kwè z̄ile* à ɔzòmá.

¹¹ A azia dī à sáakpà ní zīgɔpiò Kíao. A sa pò wíò owà lá gu lé dɔ m̄ide, à aà kúkii kè bezia ũ.

* **8:10** Zia 12.4

12 Wà zīgōpiō nàè a ɔzī ní sa pò wīō o lá gu lé dōo tàae pò wa kè yáí, ɔ à síana pàle zíle. Yá pò a kè píi à saasè.

13 ɔ má mà malaika lé yā'o, ɔ malaika pāle aà là à mè: Wépungu'ea yápi aɔ gé e bɔe ni? Sa pò wīō o lá gu lé dō yápi ní tàae pò a yá a dimáo ní Lua kpé kpaamáo ní ɔzāa zīgōpiōwao.

14 ɔ a òmɛɛ: Aɔ gé e gɔɔ òaa kuɛdo ní basɔoɔe (2.300) sa'oa kɔɔ ní oosio gbɛa, Lua kpé i gbasa bɔ maa.

Wépungu'epi bɔɔlekɛa

15 Gɔɔ pò ma Danieli málɛ wépungupi e màa, málɛ zɛwɛɛɛ mà a yáasi dɔ, ɔ ma pɔe è zɛa ma aɛ, à bò lán gōɛwa.

16 ɔ ma gbɛnazina bɔɔ mà bɔa Ulaii. A lezù à mè: Gablieli,[†] wépungu pò gbépi è bɔɔlekɛè.

17 A sòmazi ma zɛkíi. Ké àɛ mó, iwāa kà ma pɔa, ɔ ma wulɛ ma gbɛɛu. A òmɛɛ: Gbɛnazin né, òyɔ dɔ ké wépungu pò ní è de dúnialaagɔɔ yá ũɛ.

18 Gɔɔ pò àɛ yā'omɛɛ, i ma kũ gbāa, má wúɛa ma gbɛɛu. ɔ à ɔnàa à ma fele à ma zɛ.

19 A mè: Málɛ yá pò a mɔ luapɔkũmabɔbɔma gɔɔgbɛzāzī onɛɛ, asa dúnialaagɔɔ yáɛ.

20 Sāsakao kóba mèn plaade pò ní èpi de Mɛdeɔ ní Pɛɛsi kíao ũɛ.

21 Blesana sɔ Gelesi kpalaɛ, kóba zɔɔ pò dɔ aà wé taau mé a kía sɛíia ũ.

22 Kóba mèn síiɔ pò bòɛ kóba pò è gɛɛ ũpiá kpala mèn síiɔ pò aa bɔɛ aà bui guuɔɛ, āma an gbāa a kaaàwao.

[†] **8:16** Luk 1.19, 26

23 An kpalablea gɔɔgbɛzāzī, tó an tàaekɛa lé kà, kía oapáside kɔ̀nikí a fɛɛ.

24 Àà gbāa a káfí, i kɛ ní aàzía gbāao no. Àà pɔ̀kaalɛa a dimá. Yá pɔ̀ a kɛ pii a bɔ̀lɛiɛ, a gɔ̀sa gbāao ní Lua gbéɔ̀ dɛɔ̀nzɔ̀.

25 Àà kɔ̀ni guu aà mɔ̀afili a bɔ̀lɛiɛ, iɔ̀ dile a ka. Tó gbéɔ̀ yāe daao, ɔ̀ a ní dɛɔ̀nzɔ̀ dasidasi, i fɛɛ ní kíaɔ̀ Kíao. Wa aà kaalɛ, āma gbēnazína ɔ̀ no.

26 Sa kɔ̀ ní sa oosio ogɔ̀ wépfungu pɔ̀ ní èá síanaɛ. Yápi ká láu, asa a kɛgɔ̀ zāɛ.

27 Ma Danieli ma yéɛɛ làa, ɔ̀ ma gyākè gɔ̀pla. Ké ma fɛɛ, ma ɛa zíkè kíɛ. Wépfungu pɔ̀ má èpi yá dia, mi a bɔ̀lɛ dɔ̀o.

9

Danieli wabikɛa Luawa

1 Aasuelu né Daliusi, Mɛɛɛ bui, kpalablea Babiloni búsuu wè séia guu,

2 ma Danieli ma yá pɔ̀ Dii ò ānabi Zelemiiɛ* è taalau à mɛ̀, Yelusaleŭ a gɔ̀ bezia ũ wè bàaɔ̀kwie.

3 ɔ̀ ma aɛdò Dii Lua kúkiwa ma kulɛkèè, ma wabikèwà ní lɛyeo, má zɔ̀lɛa tufua ní zwànkasao daa.

4 Ma wabikè Dii ma Luawa, ma a gbéɔ̀ duunao òè. Ma mɛ̀: N yá na Dii Lua. N zɔ̀, ni to vía ní kú. Niɔ̀ n bàa kua ní gbé pɔ̀ yenzi aai misiile yá pɔ̀ ní dīlɛɔ̀nɛɔ̀ kūa gbēkɛ guu.

5 Wa duunakè wa yāvāikè. Wa tàaekènɛ, wa zānɛ yáwa. Wa bɔ̀ yá pɔ̀ ní dīlɛɔ̀ ní n ikoyāɔ̀ kɛɛ.

* 9:2 Zel 25.11, 29.10

⁶ N zòblena ānabio yā'ò wá kíawne ní wá kpalablenawo ní wá deziowo ní wá búsu gbéowoo píi ní n tóo, ɔ wi n yāmao.

⁷ Dii, ní maa. Wápio sɔ wa gɔ ní wíow gbā, wá Yelusaleūdeowo ní Yudaowoo píi ní Isailiwo pɔ kú káiwoo ní Isailiwo pɔ kú zā búsuwo pɔ n ní fāaau an bɔa n kpe yáiwoo píi.

⁸ Dii, wí wá kú duunawo pɔ wá kènne yáí, wápio ní wá kíawo ní wá kpalablenawo ní wá deziowo.

⁹ Dii wá Lua, baa ké wa zāne yáwa, ní sósobi ví ní sùuuo.

¹⁰ Dii wá Lua, wi misiilenewo, wi té ikoyāwo pɔ ní dà n zòblena ānabioawo aa òwēowoo.

¹¹ Isailiwo píi pà n ikoyāa, aa gí n yāmai. Ɔ n láaikèwá ké wa duunakènne yáí, lá ní ò n zòblena Mɔiziwo ikoyā láuwa.

¹² N yáwo pɔ n mè a wá le kèwēe ní wá dɔaanaowoo. N yáiyawá, wi yáwo pɔ Yelusaleū lè taa e dúniawoo guu yāao.

¹³ Wá Lua, yápi wá lé lá a yáwo kú Mɔiziwo ikoyā láuwa,† kási wi n kíi wēlewoo, wi mikē wá duunawoo wa laaidò n sīanawoo.

¹⁴ Dii wá Lua, n wetè wá yáí, ɔ n yápi yāwá, asa n yáwo ò na n yākea guu píie, ɔ wi n yāmao.

¹⁵ Dii wá Lua, n wá gbéwo pɔ de n gbéwo ɔ bɔle Egipi ní n gāsa gbāao, n tɔbò lá a ku e ní a gbāowa. Wa duunakè, wa tàakènne.

¹⁶ Dii, lá n yākeawoo maa píi, n n pɔkūma ní n pɔfēo wee n wéle Yelusaleū ní n gbèsišlowa sa, asa Yelusaleū ní wá gbéwo pɔ de ní gbéwo ɔ gò lánipoo ɔ gbéwo

† 9:13 lko 11.28, 28.15-68

pó liaawázionε píie wá duuna ní wá dezió yāvwáikeao yáí.

17 Wá Lua, mapi n zòblena wabi pó mále kema si sa ní ma wēna wiio. N kukli pó gbòo gwa n tó yáí.

18 Ma Lua, swákpa ò ma yāma. Wése ò wéle pó n tó kuwà bezia gwa. I ke wá maakea yáí wále wabikeimao, n sósobi zōo yáíe.

19 Dii, ma yāma! Dii, sue! Dii, swáse ma yáí, ní ke kpakpa! Ma Lua, nsu gēgēo n tó yáí, asa n tó do wélepi ní n gbéowaε.

Wè sopla lee bàaǎkwi yá

20 Goo pó mále yā'o màa, mále wabike, mále ma duuna o ní ma gbé Isailio póo, mále sùuugbea Dii ma Luawa aà gbèsisi yá musu,

21 ké mále wabike màa, Gablieli,‡ gbé pó má è wépungu'ea guu yāapi vùà mò ma kíi sa oosi ogoo.

22 A yā'òmee à mè: Danieli, ma bo mōma ké mà ní wé kēnee, n dōa i káfi.

23 Ké n na wabikeawa, Lua sīnno, ò ma mo oine, asa aà gbé yenziden n ũ. Laaido yáε beewa, làasooke wépungu pó níle ewa.

24 Lua wè sopla lee bàaǎkwi díle n gbéone ní n wélepio, ké à tàaeo mide à duuna vīle, à yāvwáio kéwá, i bo ní maake láasaio, wépungu'ea ní ānabikekeao lé i ká, wi luakukli sakē.

25 Làasooke yápiwa, níbo dō ké sea goo pó wa díle Yelusaleū ea sua a pá ziuwa e à gè pè kía pó Lua kpà mōgowa aó de wè soplapla lee sopla ní wè soplapla

‡ 9:21 Luk 1.19, 26

lee bààṣ ní plaoo ùe. Wa ea kálee, wi a gāaεo keke ní zεaṣ, āma taasi aṣ ku gṣṣpi.

²⁶ Wè sopla lee bààṣ ní plaopi gbεa wa kíapi bṣlia, gbēe a zεaàṣo. Kía pṣ lé mṣ zīgṣṣ wélepi kaale ní Lua kpéο. A lé a ká lán í daa pṣṣlawa. E a lé aṣ gé kái zíkaa ní gudεo aṣ ku lá Lua dílewa.

²⁷ Kíapi a ledouke ní gbéε dasi e wè sopla. Wè so-plapi guoguo a sa'oa ní gbadaao mide, i tē gudεnaṣ pélé we e kaale pṣ Lua díle gudεnapiε ge aà leṣ.

10

Gawide bṣ mṣa Danieliwa

¹ Pεεsiṣ kí Kilusi kpalablea wè àaṣde guu wà yá bīiwà Danieli pṣ wī mēε lṣ Belasaaε. Yápiá síanaε mé íadama zṣṣ yáε. A yápi mà wépfungu'ea guue, ṣ wà a bṣṣlekèè.

² Gṣṣ bee ma Danieli, mále pṣsia ke e āsṣa àaṣ.

³ Mi blenana bleo, nṣṣ ge vεe i gē ma léuo. Mi nísidṣṣo e āsṣa àaṣpi gè làaṣ.

⁴ Mṣ séia gṣṣ baasṣo mēndosaide zí má zεa swa zṣṣ pṣ wī mε Tigilisi saε.

⁵ Ma wεsè ma gugwà, ṣ ma gbēe è pṣ pua daa mé vua maa asana dṣa aà pi.

⁶ Aà mε bṣ lán gbè bεεedewa, aà oa dε lán loupilεawa. Aà wé dε lán tévuawa, aà ṣṣ ní aà gbáṣ lé tεke lán mṣgotē yṣṣawa. Aà lṣṣ dε lán dasi kṣfiwa.*

⁷ Ma Danieli máme ma wépfungupi è mado. Gbé pṣ kumanṣṣo i eo. Sṣ kēngu, ṣ aa bàalè gè ùle.

§ 9:27 Dan 11.31, 12.11, Mat 24.15 * 10:6 Zia 1.13-15, 19.12

⁸ Máme ma gō mado, mále wépfungu zōopi e. Ma gbāa làa, ma oa òòkpà, ma gō yèèesai.

⁹ Ma àà ɔɔ mà, ɔ ɔɔ pó mále ma, i ma kũ gbāa, má wúlea ma gbεεu.

¹⁰ ɔ wà ɔnàa wà ma se ma kule ma koso ní ma ɔowa, mále lualua.

¹¹ ɔ wa òmεε: Lua gbé yenzide Danieli, laaido yá pó mále onewa. Fεle ze, asa wà ma zímaε. Ké a òmεε màa, ma fεle ze, mále deedeε.

¹² ɔ à èa òmεε: Danieli, ísu to vía n kũo, asa za ɔɔ séia pó n n nòse kpà yāwaaipaawa mé n nzia bùsa Luaε, a sinnɔ. N yápi yáí ma moí.

¹³ Pεesi kpala malaika kía zεzòmεε ɔɔ bao ní m̀endoo, ɔ malaika kíaɔ do Miseli† mò d̀male, ɔ ma gbāa denla kè Pεesi kíaɔne.

¹⁴ Ma mo yá pó a n gbéɔ le ɔɔgbεzāzī ɔɔlekeineε, asa wépfungu pó íyɔ e ɔ de zia yá ũε.

¹⁵ ɔɔ pó àle yápi omεε, ma a mipèle, má níle kpé.

¹⁶ Gbé pó b̀ gbēnazínawapi ɔkà ma léwa, ɔ ma ɛb̀ ma yá'ò. Má ò gbé pó zεa ma aεε: Dii, wāwā t̀a pó pó mále e yáí, ma gō yèèesai.

¹⁷ Dii, kpelewa mapi n z̀blena má f̃ yá'onnoí? Má gbāa ṽ ɔo, mále wekí e ɔo.

¹⁸ Gbé pó b̀ gbēnazínawapi èa ɔkàa à ma gba gbāa

¹⁹ à m̀: Lua gbé yenzide, ísu to vía n kũo. Nyɔ kú ní aafiaoε! N n me kpále! S̀dile! Ké à yá'òmεε, ma gbāakù, ɔ ma m̀: Dii, yá'omεε sa, asa n ma gba gbāa.

† 10:13 Yud 9, Zia 12.7

20 Ǿ à mè: N yá pò tò ma mɔ n kǿi dǿa? Má ɛa gé zǿka n Pɛɛsiɔ malaika kíapio tia. Tó ma ta, Gelesiɔ malaika kía a mǿ.

21 Ama má yá pò kú síana taalau onɛ gǿa. Gbɛɛ zɛamanɔ kíapio yá musuo, sema á Isailiɔ malaika kía Miseli bàasio.

11

1 Mɛdɛ bui Daliusi kpalablea wɛ̀ sɛ́ia guu, ma zɛ giaànɔ, ma kàedàaàzi.

Geɔmidɔkǿi kía n gubântoo kiao

2 Síana mále onɛ. Kía pǎleɔ fele gbɛɔn àaɔ Pɛɛsi. An síiɔde té n kpe, aɔ àizɛɛ ví maamaa deńla. A gbǎakū a àizɛɛpi yáí, i to gbépii fele n Gelesi búsuo.

3 Kía gbǎade a fele kpala zɔɔ ble, iɔ ke lá a yeiwa.

4 Aà felea gbɛa aà kpala a gboo à ke leɛ síiɔ, dúńia gola síiɔ n a pǿo. I ke aà buiɔ mé aa kpalapio bleo, gbépalɛɔ mé aa ble mé aà kpalapio gbǎa a ka a káauwao.

5 Geɔmidɔkǿi kía a gbǎakū, aà zǿgɔɔ gbɛzɔɔe i gbǎakū deaàla, i kible, aà kpala aɔ zɔɔ.

6 Gɔɔpla gbɛa aa ledouke. Geɔmidɔkǿi kía a a nenɔena kpásǎ gubântoo kíawa yáyea n kɔo seela ũ, ama nɔɛpi aɔ iko ví weo, kíapi n aà népio aa gɛgɛo. Wa nɔɛpi n gbé pǿ m̀daànɔɔ n aà néo n aà dɔnlɛdeo kpámá gɔɔ bee.

7 Nɔɛpi daɛɛ mé a kible aà mae gbɛu. A léle gubântoo kía zǿgɔɔwa, a gɛ aà zegikǿi, a zǿkarńɔ, i gbǎamɔné.

8 A n táaɔ n n dii pǿ aa n kásao séle tað Egipi n n pǿ bɛɛɛde pǿ wa kè n vuao n ánuosuɔ. A gubântoo kía tó we gǿa gɔɔpla.

9 Guggbāntoo kíapi i mo lélei geomidokii kíapi búsuwa s̄, i ea ta a búsuu.

10 Aà néo z̄i souke, aa z̄iḡō k̄āaa dasidasi. Aa dazeu aa dagua lán swa paawa, aai z̄ika e aa ge p̄eò aà zegikiiwa.

11 Geomidokii kía p̄o a pa, i gé z̄ikai n̄ guggbāntoo kiao n̄ z̄iḡō p̄ó á k̄āaa dasidasi, i z̄iblemá.

12 Tó à z̄iḡōpiò s̄èle t̄àrn̄o, a azia se lesi, i n̄ dede de gb̄ēon òaas̄oòo lee kwia (10.000), āma aò fuañla ḡōpiio.

13 Guggbāntoo kía a ea z̄iḡō k̄āaa dasidasi de a káaua. Tó a ḡō k̄à, a mó n̄ a z̄iḡō bílapiò, baade n̄ a ḡōkebo.

14 Ḡōbeezi gb̄é daside a fele n̄ geomidokii kiao. N bui ḡō p̄ās̄iò felewà w̄epungu p̄ó n̄ è yá papaa yái, kási aa saaseo.

15 Guggbāntoo kía a mo koez̄ō w̄éle bíidezi, i sí. Geomidokii z̄iḡō gb̄āa a f̄ō kpánéo, baa an z̄iḡō bade. An gb̄āa a kao.

16 Kía p̄ó mò l̄èlewà a ke lá a yeiwaε, gb̄eε a f̄ō kpaèo. A ze búsu kefenau, aò a dúuz̄ōa z̄é ví.

17 A z̄eò à mó n̄ a búsu ikoo píi, āma a ledouke n̄ geomidokii kiaoε, i a nen̄e kp̄ás̄awà aà kpala òkpaa yái. Yápi a zekεo, aò àie víèo.

18 I gbas̄a aed̄o ísia saε búsuowa, i si dasi, ò z̄iḡō d̄oana a aà k̄āamai midε, a to aà k̄āamai wí aà musu,

19 i ea aed̄o a be búsu zegikiowa sa, kási a ḡemb̄ole à lélee, wa aà e bo.

20 Aà ḡεε i gb̄āam̄on̄ede gb̄aεmá a kíakegawi káñia yái, āma ḡōpla gb̄ea a gaε, i ke p̄okūma ge z̄i yái no.

21 Àà gěe aɔ de gbé gia pɔ wi aà kpa kpalauo ũ. Gɔɔ pɔ gbé yāe yādaao, a mɔ lenakasané, i kpala símá.

22 A zígɔ wíwi a ae kélekele, a ní kaale ní kía pɔ à ledoukèaàno.

23 Ledoukèaàno gbèa a bɔ aà kpe, aà gbāa i káfi, baa tó aà gbé dasio.

24 A si b̀usu táaede gbé pɔ yāe yādaaozi, i yá pɔ a mae ge a deziɔ i e kèo ke. A ní pɔɔ séle, a ní pɔtuɔ naaa, i ní àizepiɔ biile a íwaɔne. A vāikpaaí ní zegikíɔ, āma a gɔɔplakeo.

25 A s̀dile, i tékpa azíau, i si geɔmidɔkíi kíazi ní zígɔ dasidasi. Geɔmidɔkíi kípí a zíkāaàno ní a zígɔ dasi pɔ an gbāa kè zàìɔ, āma a f̀o, asa wa lekpaaiàzie.

26 Gbé pɔ aai pɔbleaàno zìbɔnkpekeè. Wa aà zígɔ yá, wi ní dasidè dede.

27 Kía gbèɔn plapiɔ z̀le táabũnu doũi ní ǹsevāio, aai etok̀e. A zekèo, asa yá a midè a gɔɔwae.

28 Gugbāntoo kía a da a b̀usu zéu ní àizee z̀ɔo, āma a vāikpaaí ní gbé pɔ Lua bàa kúrínɔɔe. A yáiyamá, i gbasa ta a b̀usu.

29 Tó a gɔɔ kà, a ea si geɔmidɔkíi b̀usuzi, āma gbèzā yápi aɔ de lá a káauwao.

30 Be'aedeɔ giè ní gó'ilenaɔ, i vlānu, i ea gé kpēneɔɔ gbé pɔ Lua bàa kúrínɔɔwa. A ze ní gbé pɔ aa Lua bàakuaíno yá gbòo,

31 aà zígɔ i Lua kpé gbāle, aai sa pɔ wíɔ o lá gu lé dɔ midè, aai t̀e gudena* péleu.

32 A gbé pɔ aa Luabaakuaíno yá gbòo òkpa ní mɔafilio, āma gbé pɔ aa ní Lua d̀ɔ ze gbāa, aai giè.

* 11:31 Dan 9.27, Mat 24.15

33 An gbé pọ́ ònò wíò yáda gbé dasideone, áma gwoplanaea wa ní gbèe kwé ní fèndao, wa ní gbèe kpara, wa ní gbèe ka kpéu, wi ní pọ́ símá.

34 Tó aa kpàgua màa, wa dónle yoo, moafilideo i namá dasi.

35 Ononapi keeo kpara, ké Lua e ní baasa à ní gbási wolomá, an nòse i pu e gwo lé ká, asa gwo pi a ka lá Lua diléwa.

Kía pọ́ a azia sè lesi

36 Kíae mé a ké lá a yeiwa, i azia se lesi, i zòke dō aziae de diiola píi,† i dónnyá'ò diio Dii musu.‡ Aà yá a gge e luapokūmabobomagoo ge láaò, asa Lua a yá pọ́ a zed kee.

37 Kíapi a a deziò táa yádao ge táa pọ́ nòeò lo yei. A diie yádao, a zòke dō aziae deñla píie.

38 A zegikio táa kpela a dii ũ ní gbéu. A dii pọ́ a deziò dōpi kpela ní vuao ní ánusuo ní gbè beedeo ní pọ́ odeo.

39 A yáyia zegikii gbènewa ní a diipi donleo. A gbé pọ́ aa a dō kpela maamaa, i to aa kible gbé dasideowa, i búsu kpaalené ní asea ũ.

40 Tó a gwo lé kà, geomidokii kía a mowà ní zio, ò gugbántoo kía a felèwà lán zàa'lanawa ní sógoo ní sōdeo ní gó'ilenao dasidasi. A si búsuozì dasi, i dagua.

41 A si búsu kefenazi lo. Zi a búsuò ble dasi, áma Edobuò n Mabuò ní Amonio dōaanaò bōe.

42 Aà iko a búsu daside le, Egipi a bōo.

43 A gbáable Egipi àizee pọ́ uléowa, vuao ní ánusuo ní pọ́ beedeo píi. Libio ní Etiopio misiilè.

† 11:36 2Tes 2.3-4 ‡ 11:36 Zia 13.5-6

44 Bao pɔ a bɔ gukpe oi n̄ gugbāntoo oio a to gili gēaagu, i dazeu n̄ pɔfē zɔɔo dasi kaalea n̄ n̄ bādεao yái.

45 A a kíake zwàakpe dɔ ísia n̄ Lua kpé gbèsísí kεfεnao zānguoe. We ɔ a midεu, gbēe a dɔaàleo.

12

Gɔɔgbεzāzi

1 Gɔɔbeezi Miseli,* gbāade zɔɔo pɔ i ze n̄ n̄ gbēo a fεε. Gɔɔ bee taasi aɔ zɔɔo. Za buio daalegɔɔ e gɔɔ bee, a taa i ke yāao.† Gɔɔ bee n̄ gbé pɔ an tó kú Lua taala‡ guuo bɔ.

2 Gbé bíla pɔ lé i'o ténauo vu. An gbēo aao de àizāna pɔ ũ, an gbēo sɔ láani n̄ wí láasaio pɔ ũ.§

3 Gbé pɔ ɔno vɔo aao teke lán musupɔɔwa. Gbé pɔ aai to dasi bɔ maapio aao ike lán saanaɔwa.*

4 Mpi sɔ Danieli, yápio ká láu, ní nana† e gɔopi lé ká. Gbé dasio gé le wà gé la dɔa káfi.

5 Ma Danieli ma gugwà, ɔ ma gbēon plao è, ado zεa swa baala, ado baale.

6 An gbēdo ò gbé pɔ bàabaa daa a ze swa'iaε à mè: Yābonsaεpio midε bɔε ni?

7 Gbé pɔ bàabaa daa a ze swa'iapi a ɔplaa n̄ a ɔzεεo sè musu, ɔ má mà a ò n̄ Gɔopiide tó‡ à mè: Wè àaɔ n̄ kíniœ.§ Tó wà Lua gbéo gā liné n̄ kpe wa làa, ɔ yápio midε pii.

* 12:1 Zia 12.7 † 12:1 Mat 24.21 ‡ 12:1 Bɔa 32.32, Sou 69.28, Luk 11.20, Zia 21.27 § 12:2 Isa 26.19, Mat 25.46, Zāa 5.28-29

* 12:3 Mat 13.43, 1Kln 15.40-44 † 12:4 Zia 22.10 ‡ 12:7 Zia 10.6 § 12:7 Zia 12.14

⁸ Má mà, āma mi a bɔɔle dɔo, ɔ ma aà là: Dii, yápi a midɛ kpelewa ni?

⁹ A wèa à mɛ: Danieli, gé! Yápiɔ mi aɔ ulɛɛ, wio pɔ kúlewà e gɔɔ léwa.

¹⁰ Zibeezi gbéɔ gbãsí a wolo dasi, an nɔse a puakū lá wà ní baasawa, āma gbɛvãio wetã aɔ vãi.* Gbɛvãie a yápi mao, gbé pɔ ɔno vɔ mé aa ma.

¹¹ Tó wà sa pɔ wí o lá gu lé dɔ midɛ, wà tɛ gudɛna† pèle, gɔɔ àaa soolo n basiiɔkwio (1.290) aɔ ku.

¹² Báaade gbé pɔ a gɔɔ àaa soolo ní basopla sɔosaio (1.335) dā à ká.

¹³ Mpi sɔ gé e n gɔɔ léwa. Nyɔ ánuato, ní fele ká n baaa gɔɔ léwa.

* **12:10** Zia 22.11 † **12:11** Dan 9.27, Mat 24.15

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

xxxvi

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9